

Άγιοι Τριμιθιάς

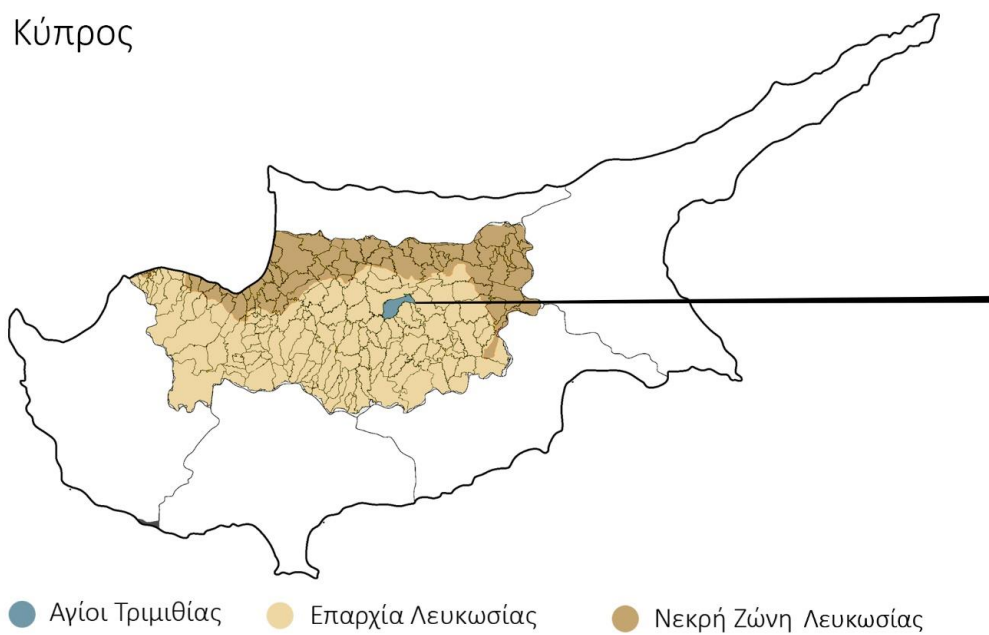
Α' Φάση

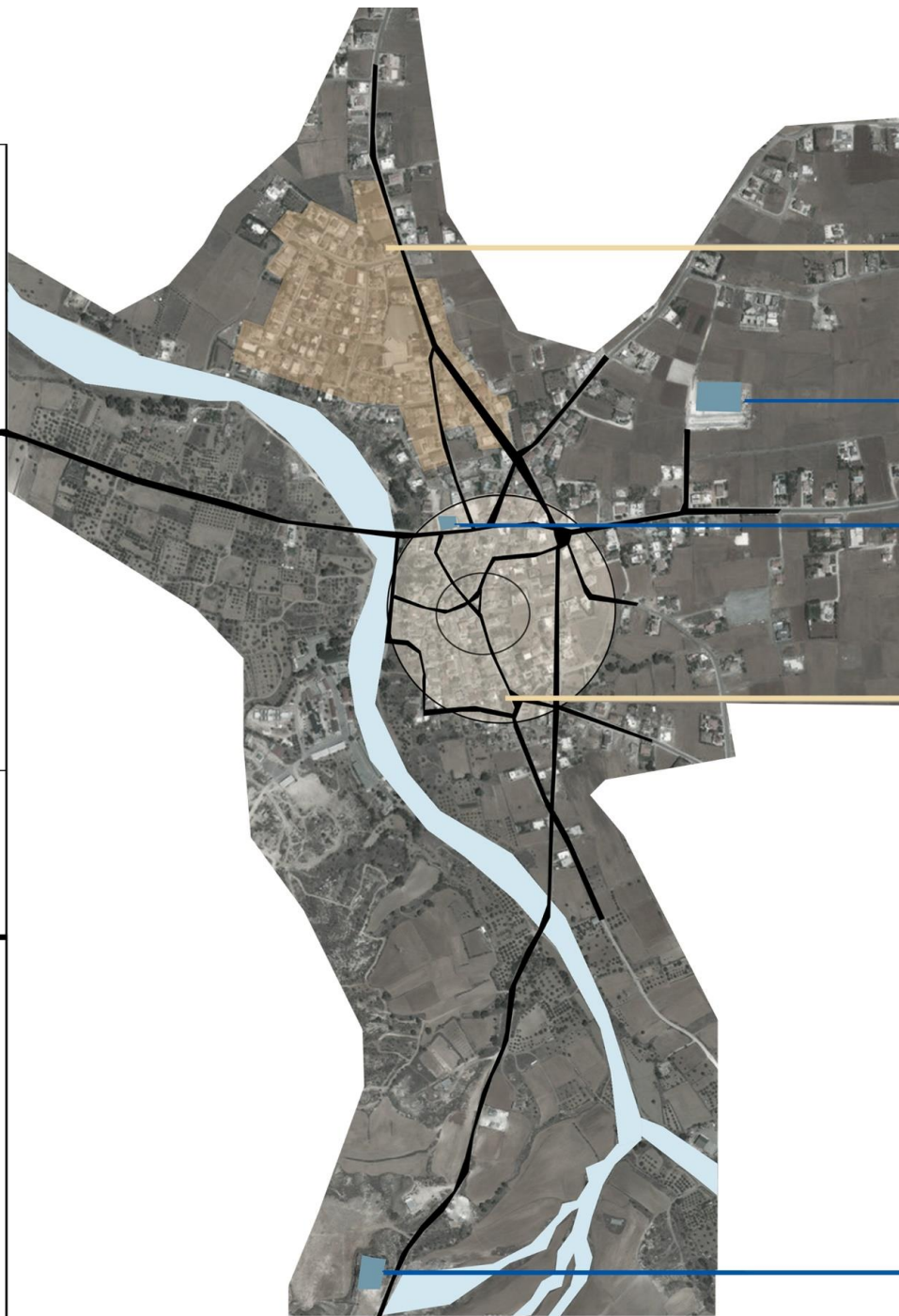
- Εισαγωγικά στοιχεία οικισμού
 - Ασχολείες κατοίκων
 - Εκκλησίες του χωριού
- Πολεοδομική οργάνωση
 - Σχέση ποταμου με το δομημένο
 - Σχέση κατοικιών-ποταμού
- Τυπολογία οικοδομών
 - Τυπολογία ανάπτυξης χωριού
 - Σημαντικά κτίρια
 - Σχέση του χωριού με ιστορικά γεγονότα
 - Τυπολογία οδικού δικτύου
 - Μορφολογικά στοιχεία κατοικιών
 - Τυπολογία Θύρων και Παραθύρων
 - Τυπολογία εξωτερικής πόρτας
 - Καταγραφή γενικών Χαρακτηριστικών οικισμού
 - Τυπολογίες κατοικιών
- Τυπολογία φούρνων σε σχέση με την αυλή
 - Τυπολογία Ηλιακών
- Συμπεράσματα

ΑΓΙΟΙ ΤΡΙΜΙΘΙΑΣ

Κύπρος

Το χωριό Άγιοι Τριμιθίας βρίσκεται σε απόσταση 18 km περίπου, νοτιοδυτικά της Λευκωσίας.

Προσφυγικοί οικισμοί

Εκκλησία Προφήτη Ηλία (2013)

Εκκλησία Αγίων Αναργύρων (1974)

Παραδοσιακός Πυρήνας του Χωριού

Εκκλησία Αγίοι Τριμιθίας αφιερωμένη στους Αγίους Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης (1989)

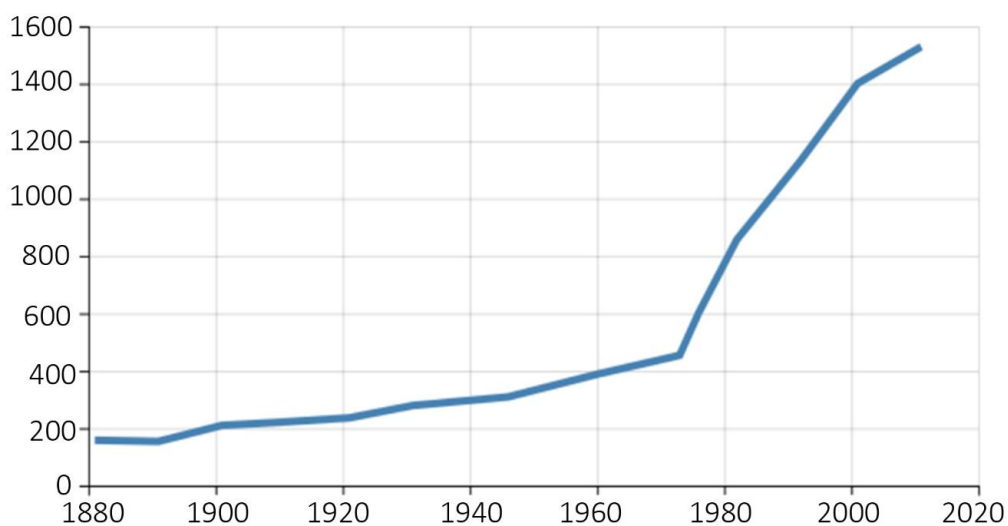
Ονομασία Χωριού

Όπως είναι γνωστό, το χωριό ονομάζεται «Άγιοι Τριμιθιάς» ή συνεκδοχικά «Αγιοί». Επομένως η ονομασία του είναι αγιώνυμη και μαρτυρεί την αφοσίωση και τη θρησκευτική πίστη των πρώτων κτητόρων του, στους Αγίους Αναργύρους, Κοσμά και Δαμιανό. Για το δεύτερο συνθετικό υπάρχουν διάφορες απόψεις, επικρατέστερη των οποίων είναι εκείνη του Στέφανου Βυζάντιου που αιτιολογεί το όνομα «Τριμιθιά» από το δέντρο «Τριμίθι», που πιθανόν σε πολύ παλιότερα χρόνια, να υπήρχε στο χωριό.

Πηγή: Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίοι Τριμιθιάς

Πληθυσμός κατοίκων του χωριού

Διάγραμμα εξέλιξης πληθυσμού

Οι κάτοικοι του χωριού, ασχολούνται με διάφορες εργασίες: καλλιεργούν τους κάμπους της αγιότικης γης, που βρίσκονται δυτικά του χωριού, κοντά στον ποταμό.

Σπέρνουν κριθάρι και σιτάρι.

Άλλοι είναι κτηνοτρόφοι και διατηρούν μεγάλα ή μικρά κοπάδια με πρόβατα ή αίγιες, από το γάλα των οποίων κατασκευάζουν κυρίως χαλλούμι ή αναρή.

Εκτροφή μεταξισκώληκα για παραγωγή ίνων μεταξιού.

Εκκλησίες

19ο αιώνα

1989

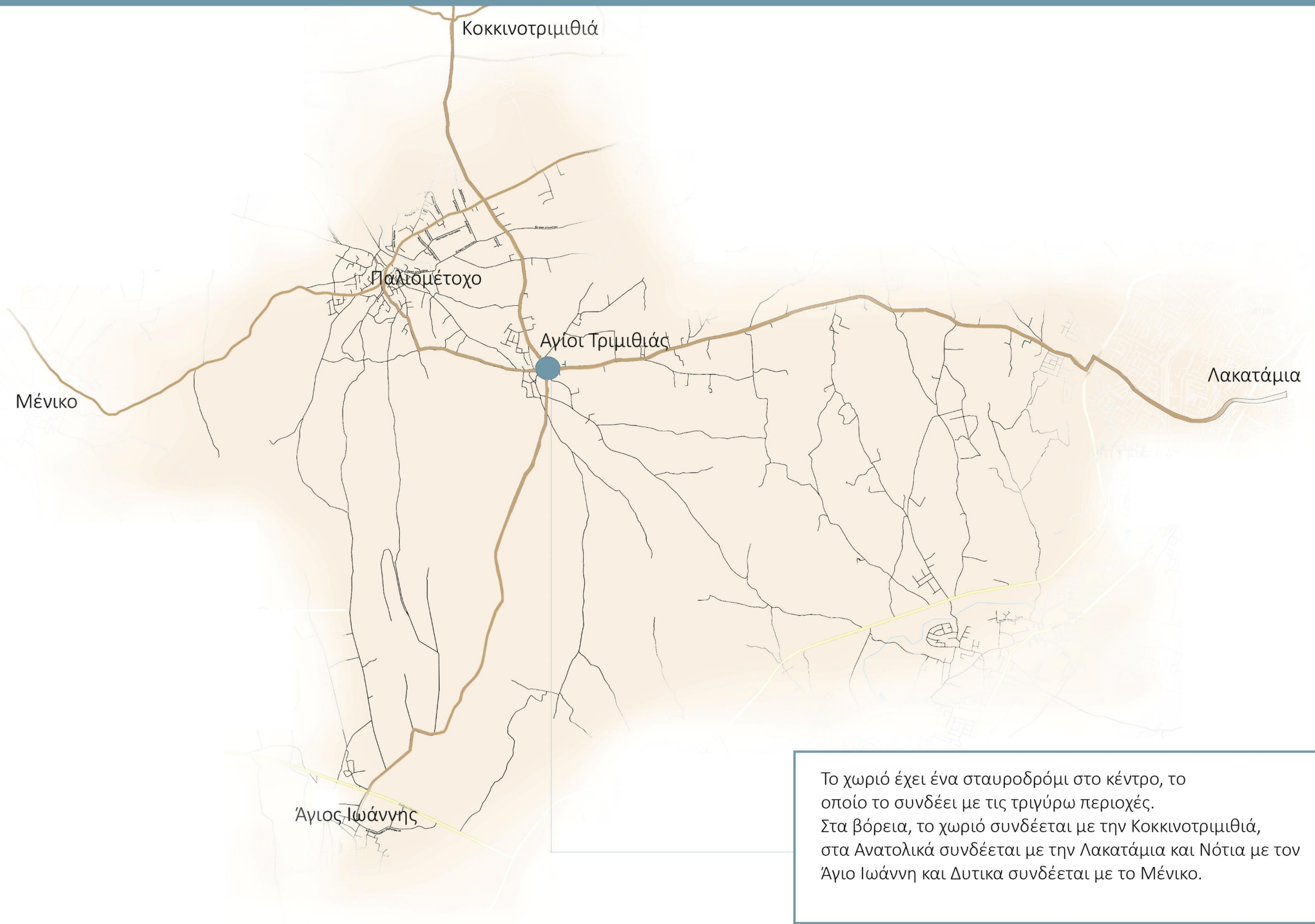
2013

Στο χωριό Άγιοι Τριμιθιάς υπάρχει εκκλησία αφιερωμένη στους Αγίους Αναργύρους Κοσμά και Δαμιανό. Βρίσκεται κτισμένη στην ανατολική όχθη του ποταμού Κούτη και σε σημείο που μέχρι πριν μερικές δεκαετίες αποτελούσε το κέντρο του χωριού.

Έχει κτιστεί με πελεκημένους ασβεστολιθικούς πωρόλιθους σε ρυθμό Φραγκοβυζαντινό και σε σχήμα Βασιλικής η οποία φέρει δίρριχτη, οξυκόρυφη και κεραμοσκεπή στέγη.

Ο μικρός Ναός αφιερωμένος στον Άγιο Ραφαήλ, την Αγία Ειρήνη και στον Άγιο Νικόλαο, βρίσκεται κτισμένος στη δυτική όχθη του ποταμού Κούτη και στην κορυφή αμμόλοφου ο οποίος δεσπόζει της κοιλάδας του ποταμού αλλά και του χωριού. Έχει οικοδομηθεί σε σχήμα καμαροσκέπαστης Βασιλικής. Το βασικό σώμα του Ναού έχει κτιστεί με σκυρόδεμα το οποίο έχει ενισχυθεί με σιδερένιο οπλισμό. Η εξωτερική τοιχοποιία έχει καλυφθεί από μερικώς πελεκημένες πέτρες και οι ενδιάμεσοι αρμοί έχουν γεμίσει από κεραμικούς σχιστόλιθους.

Ο αριθμός των κατοίκων όλο και αυξάνεται γι' αυτό και έκτισαν μια μεγαλύτερη εκκλησία. Την οικοδόμησαν ανατολικά του παλιού πυρήνα του χωριού. Ο ναός έχει οικοδομηθεί με σκυρόδεμα το οποίο έχει ενισχυθεί με χυτοσίδηρο. Είναι Βυζαντινού ρυθμού και ακολουθεί σχήμα Σταυρού.

Το χωριό έχει ένα σταυροδρόμι στο κέντρο, το οποίο το συνδέει με τις τριγύρω περιοχές. Στα βόρεια, το χωριό συνδέεται με την Κοκκινότριμιθιά, στα Ανατολικά συνδέεται με την Λακατάμια και Νότια με τον Άγιο Ιωάννη και Δυτικά συνδέεται με το Μένικο.

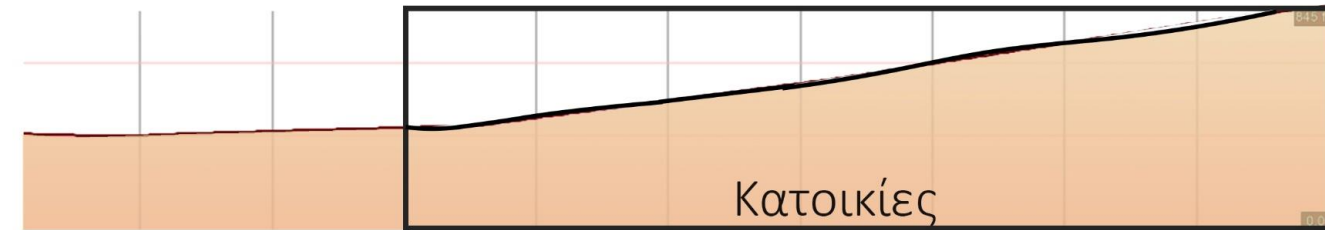

Εκκλησία Αγίων Αναργύρων

Οι κατοικίες αναπτύσσονται περιφερειακά της εκκλησίας, νοτιο-ανατολικά του χωριού κοντά στην εκκλησία Αγίων Αναργύρων λόγω του ποταμού που βρίσκεται δυτικά του χωριού. Στα βόρεια είναι κυρίως προσφυγικοί οικισμοί. Δυτικά του χωριού βρίσκονται κυρίως καλλιέργειες εφόσον βρίσκεται και ο ποταμός.

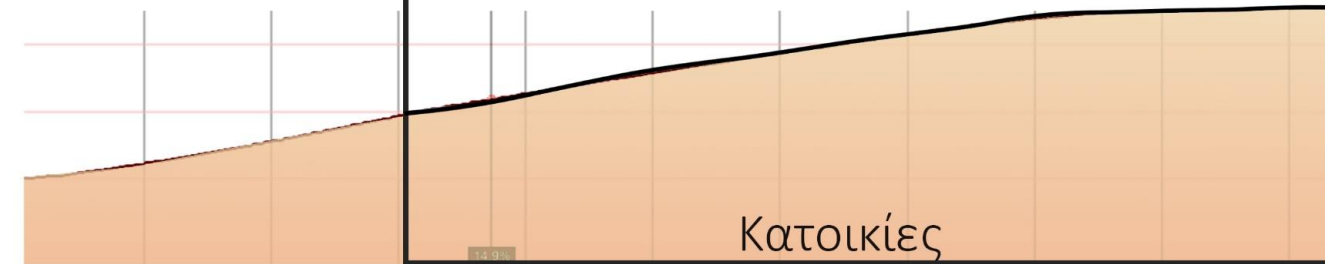

Τομή A-A'

Το χωριού αναπτύσσεται με βάση την γεωμορφολογία του εδάφους και τον ποταμό. Στα δυτικά έχουμε τις καλλιέργειες όπου η κλίση του εδάφους μειώνεται και παράλληλα με τον ποταμό αναπτύσσονται οι κατοικίες. Λόγω του ότι οι κατοικίες είναι κτισμένες σε πιο υψηλό υψόμετρο προστατεύονται από τυχόν πλημμύρες.

Τομή B-B'

Σημαντικά κτίρια χωριού

Δημοτικό σχολείο Αγίων Τριμιθιάς

Νηπιαγωγείο

Κεντρική Πλατεία

Ιερός Ναός Αγίων Αναργύρων

Κοινοτικό Συμβούλιο

Κεντρική Πλατεία

Ποταμός Κούτη

Δημοτικό σχολείο Αγίων Τριμιθιάς
Νηπιαγωγείο
Μνημείο-Πλατεία
Κρεοπωλείο

Κατάστημα

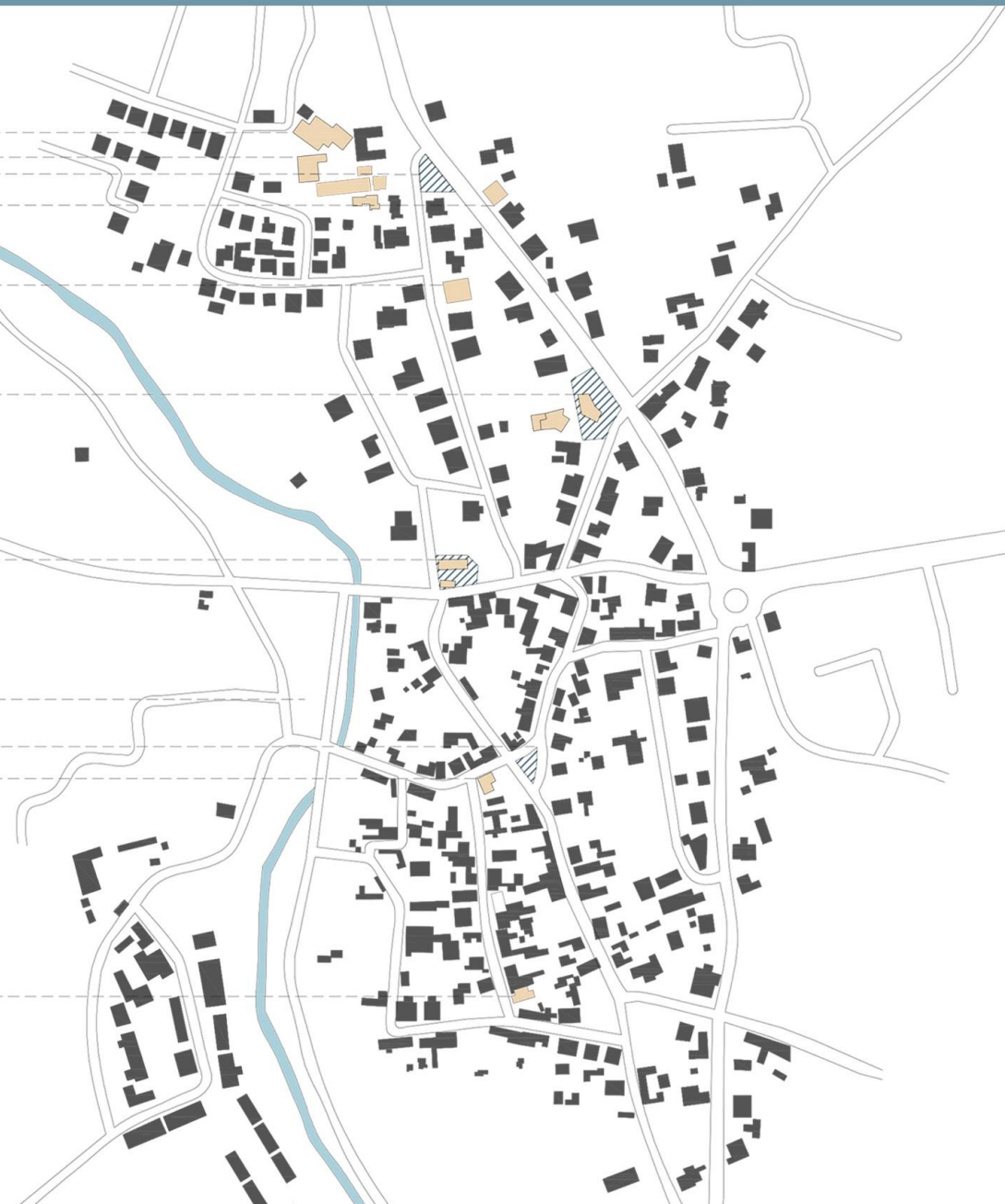
Κοινοτικό συμβούλιο Αγίων Τριμιθιάς

Ιερός Ναός Αγίων Αναργύρων

Στρατόπεδο

Κεντρική Πλατεία
Τράπεζα

Super market

Στο κέντρο του ιστορικού πυρήνα βρίσκεται η εκκλησία των Αγίων Αναργύρων. Στα νότια του χωριού βρίσκεται η πλατεία όπου παλιά ήταν το σχολείο του χωριού. Μετά τον πόλεμο κτίστηκαν οι προσφυγικοί οικισμοί στα βόρεια του χωριού όπως και τα σχολεία. Η βόρεια πλευρά του χωριού αναπτύσσεται μέχρι και σήμερα.

ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Στην βόρεια πλευρά βρίσκεται ο πλατειακός χώρος με τα μνημεία απο την κυπριακή ιστορία. Τα κτίρια και τα μνημεία που φαίνονται βρίσκονται στην περιοχή των προσφυγικών οικισμών.

Το χωριό αυτό συνδέεται άμεσα με την κυπριακή ιστορία με τις διαδηλώσεις κατά των Άγγλων το 1953 αλλά και με τον πόλεμο του 1974 με τους Τούρκους. Αυτό το διαπιστώνουμε εκτός από τους προσφυγικούς οικισμούς, από τα μνημεία τα οποία είναι αφιερωμένα στους ήρωες της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία είναι τοποθετημένα στην Κεντρική πλατεία του χωριού και στο Κέντρο Νεότητας .

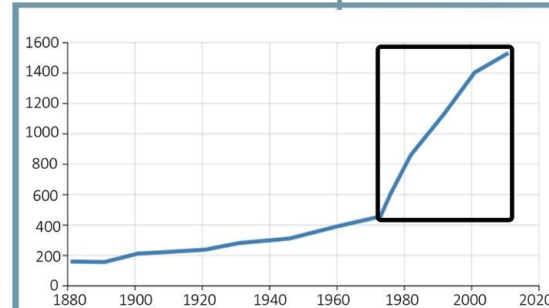
Το κέντρο Νεότητας το οποίο είναι αφιερωμένο στον αγωνιστή Ευαγόρα Παλληκαρίδη ιδρύθηκε τον Μάιο του 1981, με σκοπό την ψυχαγωγία και απασχόληση των νέων.

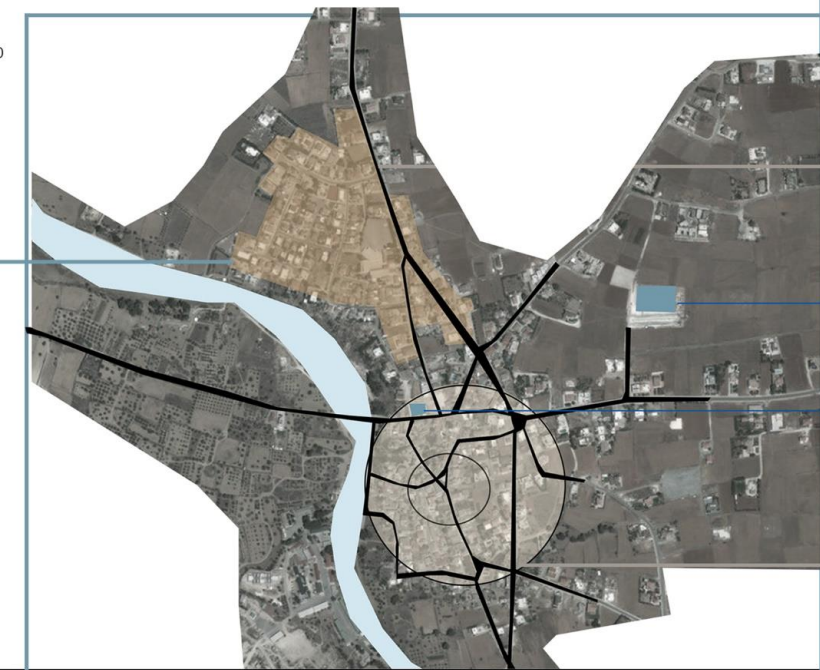
Έφεδρος Στρατιώτης Λοίζος Ν Χ΄ Προκοπίου
Πήρε μέρος στην αναχαίτηση της Τούρκικης εισβολής του 1974 και έκτοτε αγνοείται.

Ευαγόρας Παλληκαρίδης. Αγωνιστής του απελευθερωτικού αγώνα 1955-1959. Απαγχονίστηκε στις 14.3.1957 από τους Άγγλους.

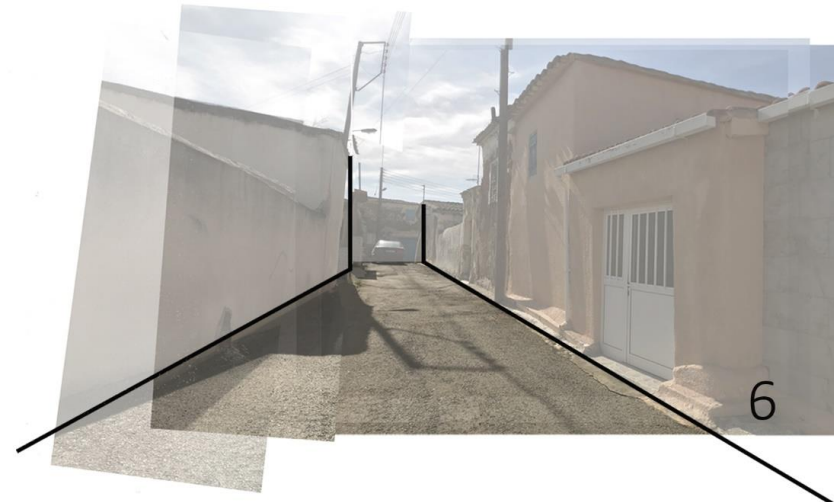
Μετά τον πόλεμο του 1974, άρχισαν να αυξάνονται οι κάτοικοι στο χωριό γιατί κτίστηκε προσφυγικός οικισμός σε μια μεγάλη έκταση στα βόρεια του χωριού.

Τυπολογία οδικού δικτύου

1

6

2

5

3

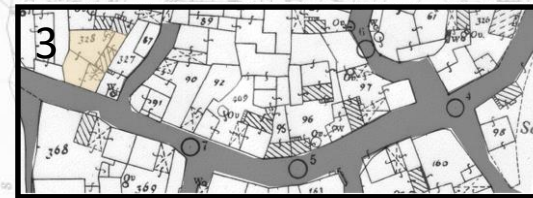
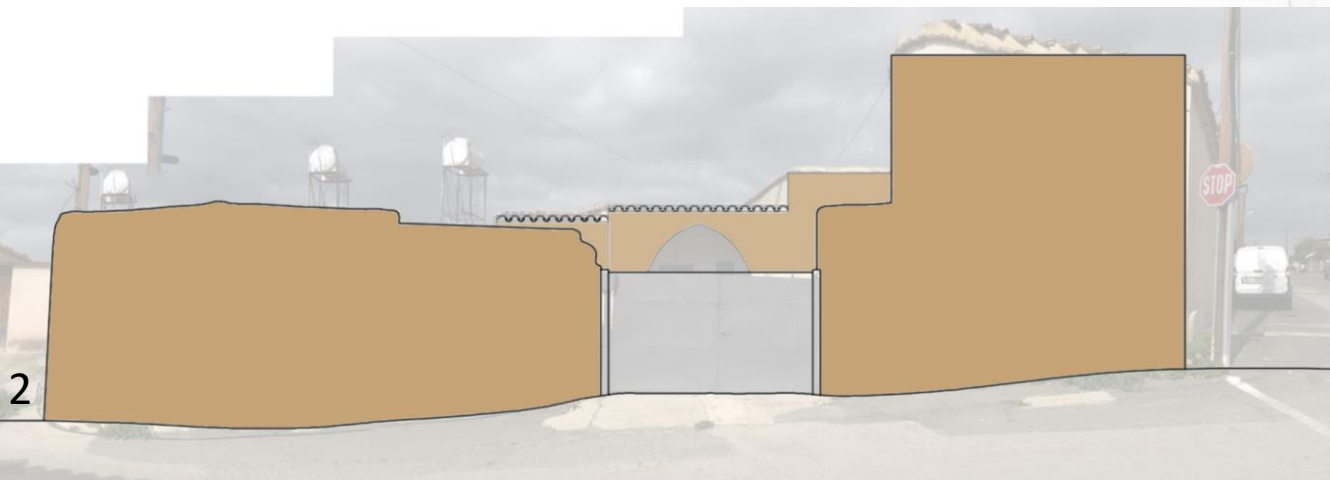
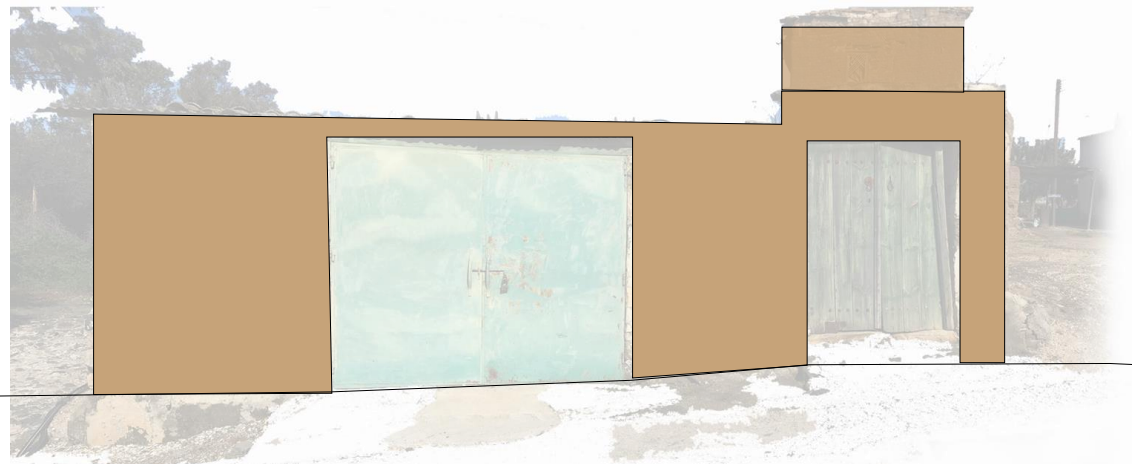
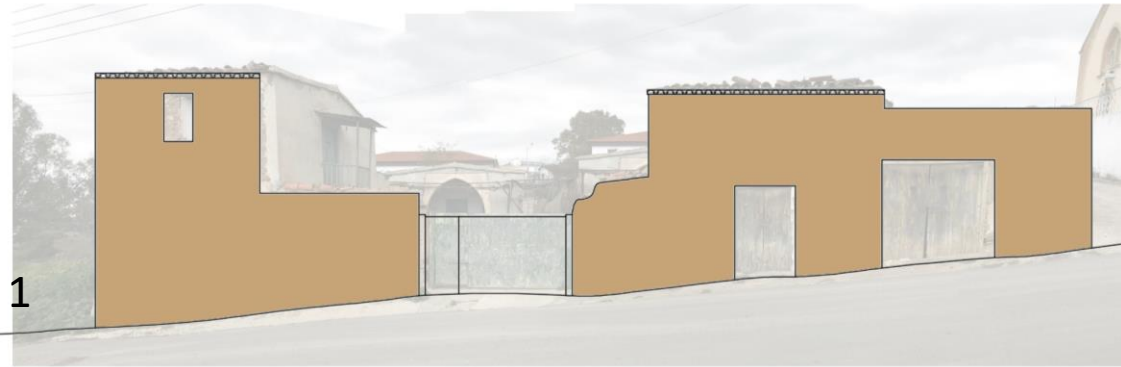

4

- Στενώματα
- Πλατώματα
- Αδιεξόδοι

Οι δρόμοι του χωριού είναι συνήθως πλατιοί και οι περισσότεροι δεν περιλαμβάνουν πεζοδρόμιο. Ωστόσο παρατηρούμε και ελάχιστους στενούς ακανόνιστους παραδοσιακούς δρόμους. Οι ακανόνιστου σχήματος δρόμοι οφείλονται κυρίως στον τρόπο δόμησης του χωριού αλλά και την μορφολογία του εδάφους που επηρεάζεται από τον ποταμό. Τα πλατώματα βρίσκονται κυρίως στους δημόσιους χώρους (εκκλησία, σχολείο, καταστήματα).

Μορφολογικά στοιχεία-Κενό πλήρες

Οι δρόμοι πλαισιώνονται από οικοδομες που ακολουθούν το συνεχές σύστημα δόμησης. Στο οδικό δίκτυο εμφανίζονται ισόγειες και διώροφες οικοδομές καθώς και μαντρότοιχοι με ξωπόρτια. Τα ανοίγματα στις όψεις είναι μικρά και συνήθως περιορισμένα σε αριθμό. Οι θύρες και τα παράθυρα είναι απλά, ορθογώνια και σανιδωτά και τα πλείστα δεν έχουν διάκοσμο.

Συμπεράσματα

Τα ανοίγματα είναι συνήθως απλά σανιδωτά και χωρίς κανένα διάκοσμο. Τοποθετούνται πάνω σε αυτά ξύλινο ανώφλι για να μπορεί να σταθεροποιηθεί πάνω σε αυτά η τοιχοποιία.

Παρατηρήσαμε ότι οι απλές πόρτες επικρατούν κυρίως κοντά από την εκκλησία όπου πολύ πιθανό από εκεί να είχε ξεκινήσει η ανάπτυξη του χωριού. Οι πόρτες με πουρόπετρα εμφανίζονται κυρίως στα νότια του χωριού όπου ενδέχεται να υπήρχαν αστικές επιδράσεις.

Επίσης οι περισσότεροι οικίες που έχουν πόρτα από πουρόπετρα είναι μεγαλύτεροι σε έκταση με δύοροφο κτίσμα. Κάτι που δείχνει ότι οι ιδιοκτήτες των οικιών αυτών είχαν οικονομική άνεση.

● Θύρα Απλή ● Θύρα Απλή με φεγγιτή ● Θύρα Πουρόπετρα ● Θύρα Πουρόπετρα λαξευτή ● Θύρα Πουρόπετρα τόξο ● Παράθυρο Απλό ● Παράθυρο με πουρόπετρα ● Αρσέρα

Τυπολογία εξωτερικής πόρτας

Θύρες με κατώφλια

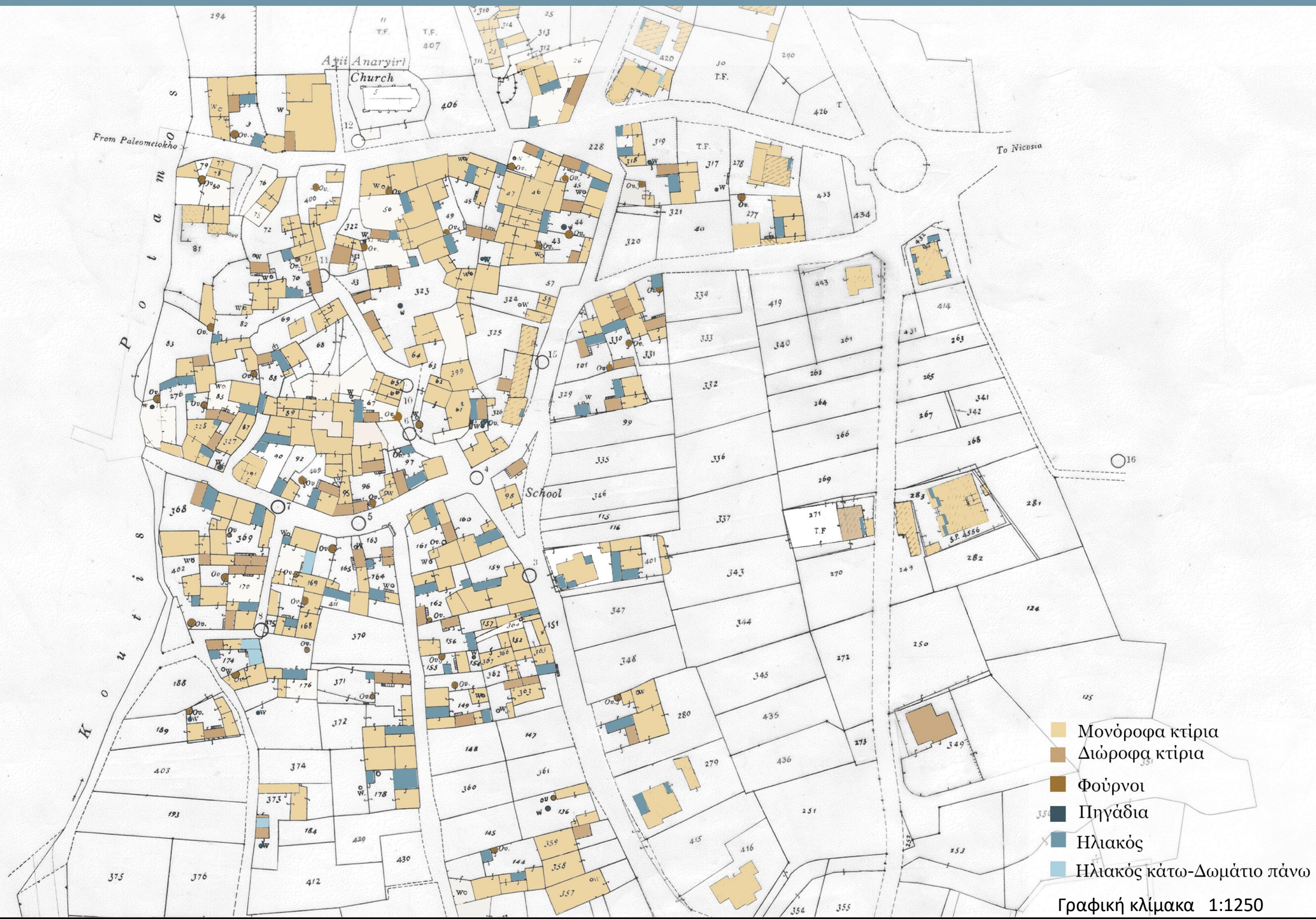
Οι θύρες εισόδου με κατώφλια και υψομετρική διαφορά από τον δρόμο είναι συνήθως οι θύρες που δίνουν πρόσβαση κατευθείαν στην κατοικία. Ένα άλλο συνηθές μορφολογικό στοιχείο που συναντούμε στα ξωπόρτια της κατοικίας, είναι ο οριζόντιος φεγγίτης στο πάνω μέρος της θύρας. Χρησίμευε για τον φωτισμό εντός του χώρου. Το άνοιγμα αυτό σε συνδιασμό με το διάκοσμο στο ξωπόρτι δήλωνε την καλύτερη οικονομική κατάσταση που βρίσκονταν οι κάτοικοι της συγκεκριμένης οικίας.

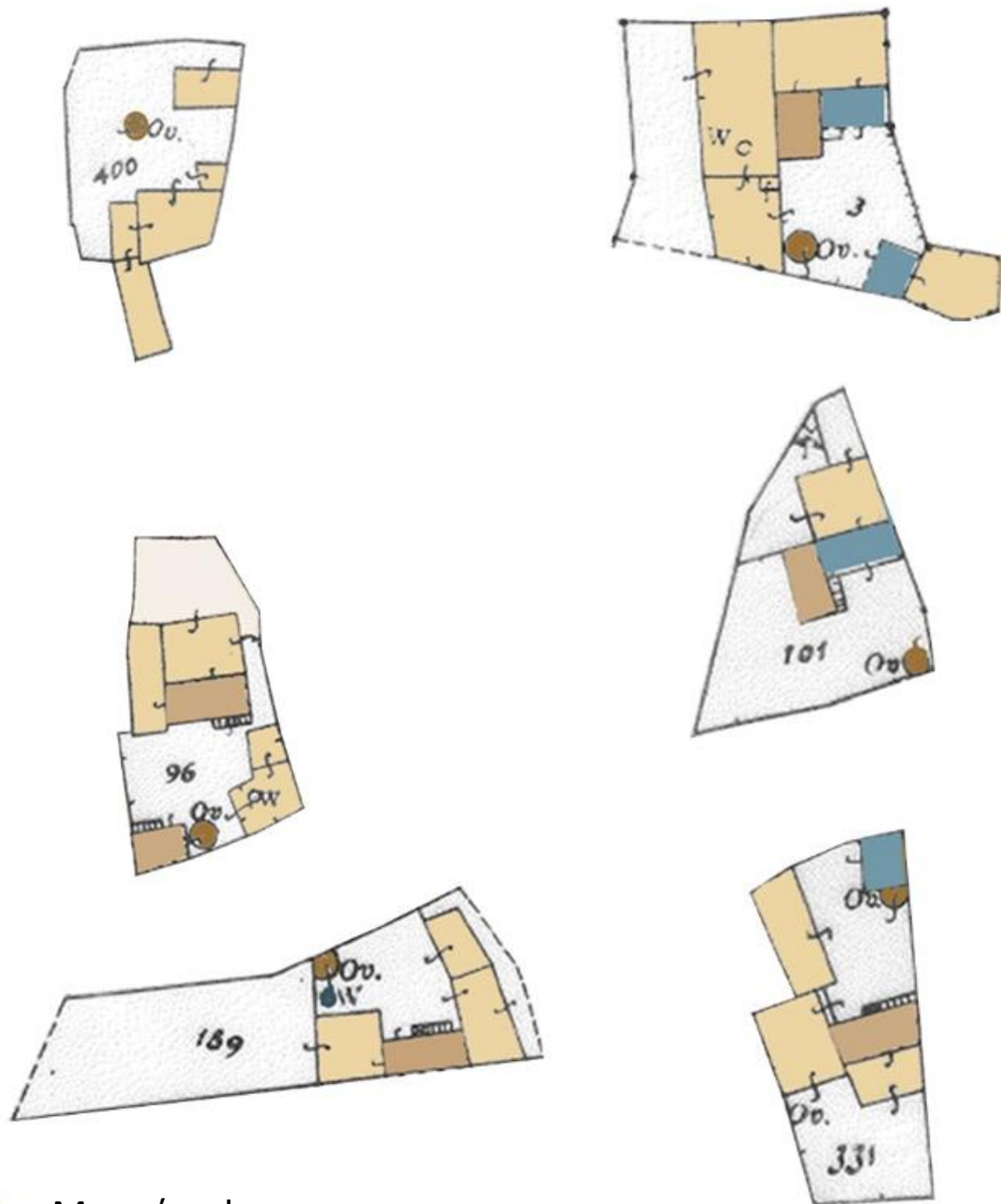
Θύρες χωρίς κατώφλια

Παρατηρούμε και ξωπόρτια χωρίς κατώφλια και χωρίς υψομετρική διαφορά από τον δρόμο τα οποία πολλές φορές οδηγούν στην αυλή της κατοικίας. Αυτό μπορούμε να το επιβεβαιώσουμε και από το μεγάλο πλάτος της πόρτας. Ενώ όμως, παρατηρούμε και θύρες χωρίς κατώφλια τα οποία οδηγούν κατευθείαν στην κατοικία και αυτό το επιβεβαιώνουμε από τις φεγγίτες και το μικρό πλάτος της θύρας.

Καταγραφή Γενικών Χαρακτηριστικών των οικισμών

- Μονοόροφο
- Ηλιακός
- Δυόροφο

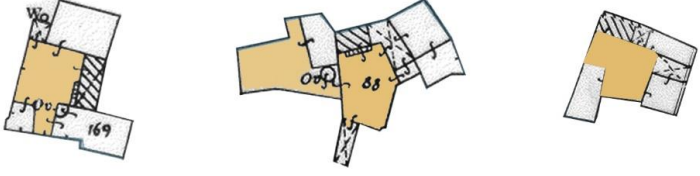
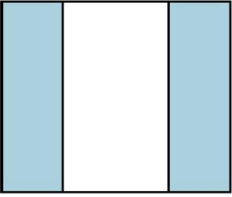
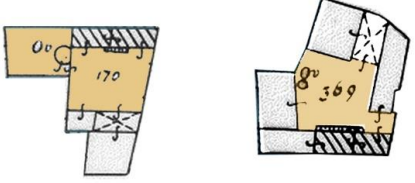
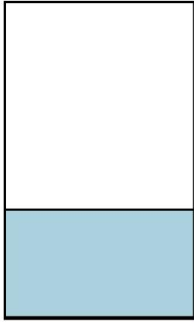
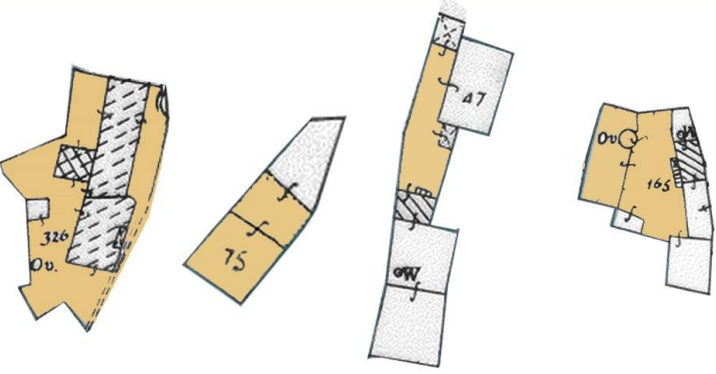
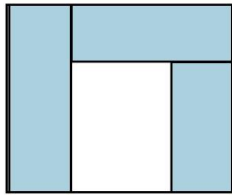
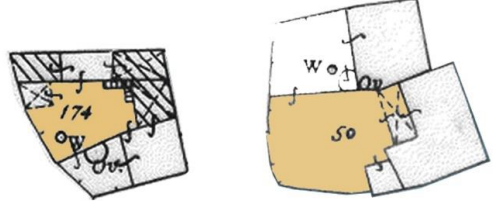
Συμπεράσματα

Οι φούρνοι στις κατοικίες των Αγίων Τριμιθίας είναι συχνό φαινόμενο κυρίως σε μεγάλες κατοικίες αλλά και σε μεγάλες αυλές. Οι φούρνοι είναι από πλινθάρι και επιχρύνονται από πάνω με σουβά. Στις πλείστες περιπτώσεις γειτνιάζουν με άλλα δωμάτια ενώ σε κάποιες περιπτώσεις είναι στο κέντρο της αυλής ή ακόμη και σε μία γωνιά της αυλής.

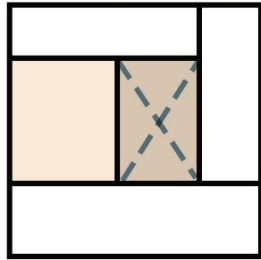
Τυπολογίες κατοικίας

Συμπεράσματα

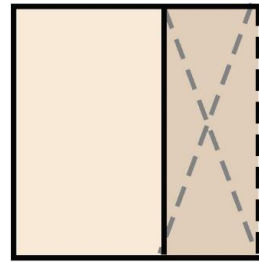
<p>Σχήμα Γ</p>			<p>Οι χώροι σε κατοικία σχήματος Γ είναι σε δύο πλευρές περιμετρικά έχοντας στο κέντρο την αυλή.</p>
<p>Δύο πτέρυγες</p>			<p>Οι κατοικίες που έχουν δύο πτέρυγες βρίσκονται συνήθως στις δύο απέναντι πλευρές τις κατοικίας με την αυλή να διαχωρίζει τα δωμάτια.</p>
<p>Γραμμική ανάπτυξη κατοικίας</p>			<p>Η γραμμική ανάπτυξη κατοικίας είναι συνήθως μακρινάρια. Η πιο απλή παραδοσιακή μορφή κτίσματος όπου φαίνεται να επικρατεί στο χωριό.</p>
<p>Σχήμα Π</p>			<p>Η πιο σπάνια εμφανιζόμενη τυπολογία κατοικίας στο χωριό είναι σε σχήμα Π όπου το κτίσμα βρίσκεται περιμετρικά και δημιουργεί μια πιο εσωστρεφής αυλή.</p>

Τυπολογία ηλιακών ως προς τη χωροθέτηση

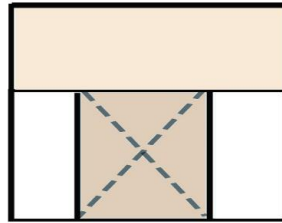
1. Ηλιακός μπροστά από δωμάτια που βλέπει προς την αυλή

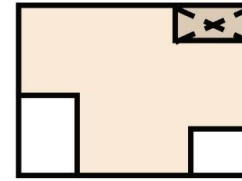
2. Ηλιακοί εισόδου πάνω στο οδικό δίκτυο

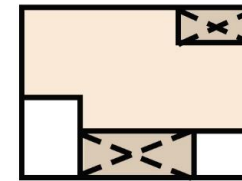
3. Ηλιακός τύπου πόρτιου πάνω στο οδικό δίκτυο (αστικού τύπου)

4. Ηλιακός ως ανεξάρτητη κατασκευή στην αυλή

5. Περισσότεροι από ένας ηλιακός στις κατοικίες

Ο Ηλιακός είναι γνωστός στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική ως ημιυπαίθριος χώρος. Στις κατοικίες στους Αγίους Τριμιθιάς αποτελεί:

1. Χώρος ο οποίος εφάπτεται με άλλα δωμάτια της κατοικίας και βλέπει προς την αυλή.
2. Χώρος ο οποίος εφάπτεται με το οδικό δίκτυο και αποτελεί την είσοδο στην κατοικία.
3. Χώρος ο οποίος εφάπτεται με το οδικό δίκτυο, είναι ανάμεσα από δύο άλλα δωμάτια και αποτελεί επίσης την είσοδο στην κατοικία.
4. αυτοτελής χώρος στο πίσω μέρος της αυλή.

Σχεδόν όλες οι κατοικίες στο χωριό αυτό περιλαμβάνουν φούρνο. Κάποια από αυτά απίσης έχουν πάνω απο έναν φούρνο.

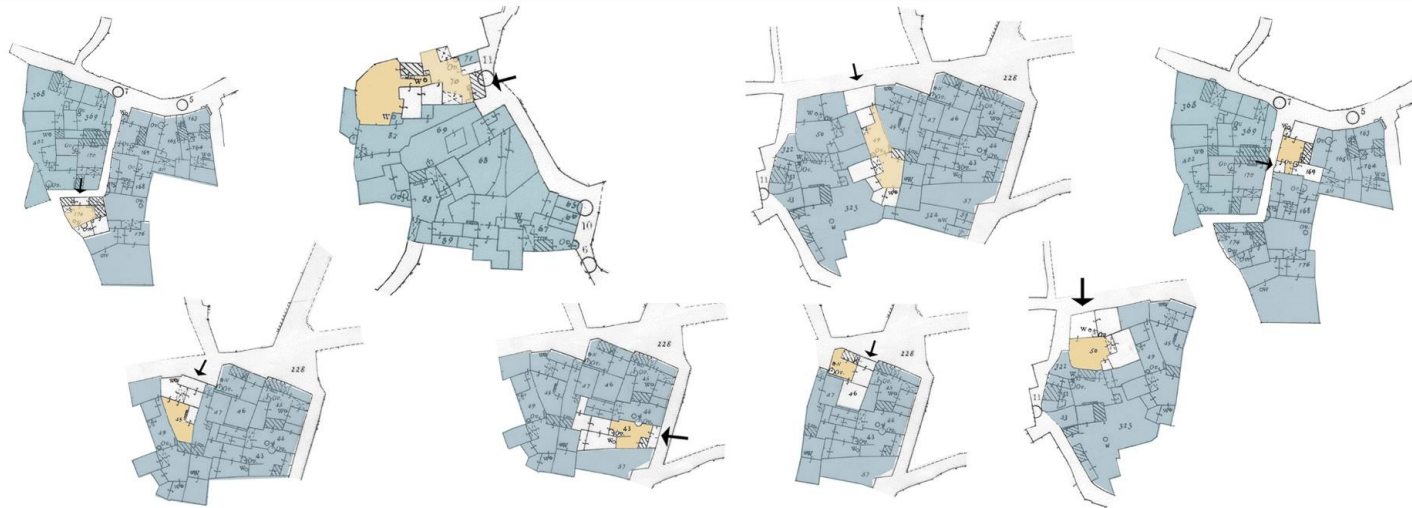
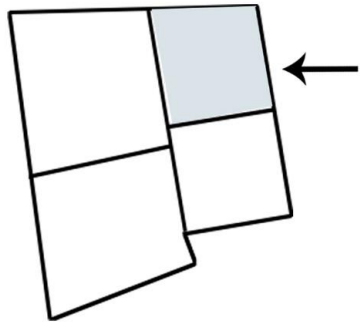
Αυλή

Ηλιακός

Προσβάσεις κατοικίας

Συμπεράσματα

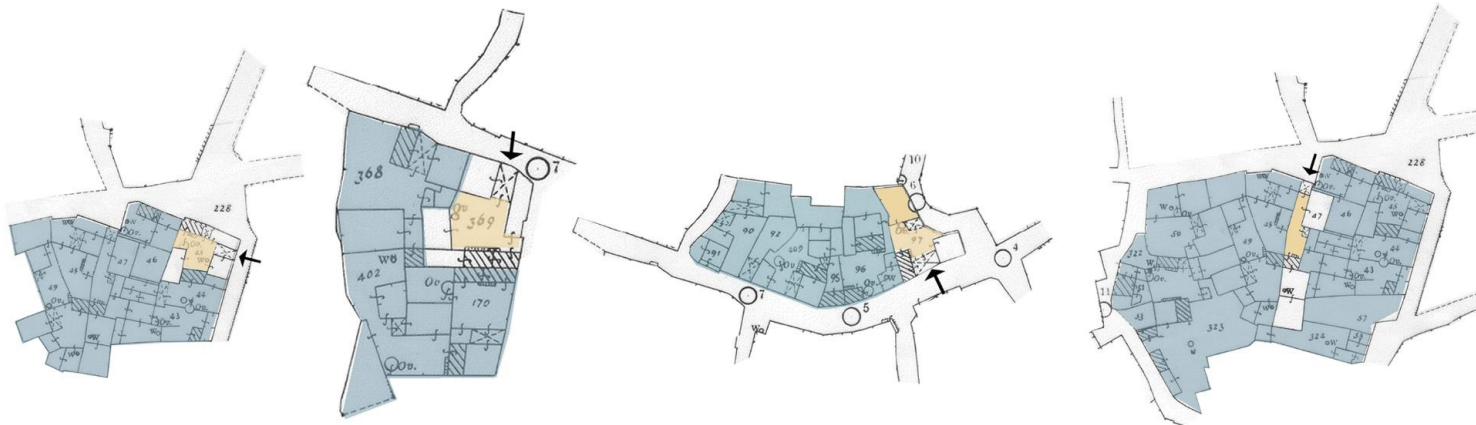
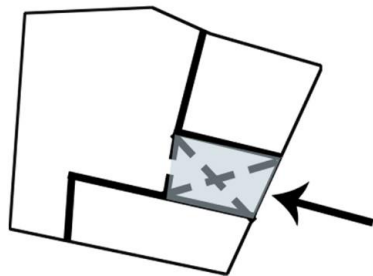
Προσβαση στην κατοικία μέσω δωματίου

Μέσα απο την έρευνα μας για το χωριό εντοπίσαμε τρεις κατηγορίες ως προς τις προσβάσεις των κατοικιών.

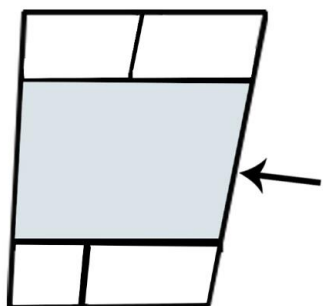
Η πρώτη κατηγορία είναι η περίπτωση όπου η πρόσβαση γίνεται μέσα απο δώματιο. Οι πλείστες απο αυτές τις κατοικίες έχουν στο πίσω μέρος την αυλή. Ειδικότερα σε πιο δημόσιους δρόμους ούτως ώστε να έχουν μια πιο ιδιωτική αυλή.

Προσβαση μέσω ηλιακού

Επίσης μια άλλη κατηγορία είναι αυτή όπου η πρόσβαση γίνεται μέσω ηλιακού και στις περισσότερες απο αυτές τις περιπτώσεις ο ηλιακός είναι ανάμεσα απο δωμάτια, κάτι που φανερώνει αστική επίδραση.

Προσβαση απο την αυλή

Η τελευταία περίπτωση είναι όπου η είσοδος γίνεται μέσω τις αυλής, με τα περισσότερα απο τα παραδείγματα είναι εκεί όπου ο δρόμος στενέυει ή ο δρόμος δεν έχει δημόσια χρήση.

Συμπεράσματα

Οι Αγίοι Τριμιθιάς είναι ένα χωριό κοντά στην πρωτεύουσα της Κύπρου γιαυτό και είναι εύκολη και γρήγορη η πρόσβαση από τη Λευκωσία σε αυτό. Αυτός είναι από τους σημαντικότερους λόγους για τους οποίους η αύξηση του πληθυσμού και η ανάπτυξη στο χωριό αυξάνονται με ραγδαίο ρυθμό. Παράλληλα, όμως είναι σημαντικό να προσθέσουμε ότι στο χωριό δεν παρατηρείται πλούσια κοινωνική ζωή. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη δημόσιων χώρων όπως καφετέριες, εστιατόρια, καταστήματα κλπ. Το χωριό αναπτύσσεται γύρω απο τον παραδοσιακό πυρήνα ο οποίος όμως απομονώνεται λόγω της έλλειψης των δημόσιων χώρων. Το χωριό χρειάζεται δημόσιους χώρους που θα μπορούσαν να προσελκύσουν περισσότερο την νεολαία αλλά και να αυξάνουν τον τουρισμό του χωριού ως προς τον παραδοσιακό του ιστό.

